

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.]
Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
BÝVALÁ DRUHÁ SEKCE
VĚC ŠTEFANEC proti ČESKÉ REPUBLICĚ

(stížnost č. 75615/01)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

18. července 2006

*Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.
Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.*

Ve věci Štefanec proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (bývalá druhá sekce), zasedající v senátu ve složení
pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

A. B. BAKA,

R. TÜRMEŇ,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

paní D. JOČIENĚ,

pan D. POPOVIĆ, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané dne 27. června 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 75615/01) směřující proti České republice, kterou dne 10. října 2001 podal Soudu občan České republiky, pan Milan Štefanec („stěžovatel“), na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatel je zastoupen panem M. Tuháčkem, advokátem zapsaným u České advokátní komory. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Stěžovatel zejména tvrdí, že správní rozhodnutí o uložení sankce na základě zákona o právu shromažďovacím představovalo zásah do jeho práva na svobodu projevu a že neměl možnost dát toto rozhodnutí přezkoumat soudem.

4. Stížnost byla přidělena druhé sekci Soudu (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). V souladu s článkem 26 odst. 1 Jednacího řádu byl v rámci této sekce ustaven senát (článek 27 odst. 1 Úmluvy) k projednání případu.

5. Rozhodnutím ze dne 25. srpna 2005 Soud prohlásil stížnost za částečně přijatelnou.

6. Dne 1. dubna 2006 Soud pozměnil složení svých sekcí (článek 25 odst. 1 Jednacího řádu). Tuto stížnost však nadále projednával senát bývalé druhé sekce ve složení, v jakém zasedala před výše uvedeným dnem.

7. Stěžovatel i vláda předložili písemná stanoviska k věci samé (článek 59 odst. 1 Jednacího řádu).

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

8. Stěžovatel se narodil v roce 1973, bydliště má v Brně.

9. Dne 22. května 2000 oznámila D. Š. příslušnému úřadu brněnské městské části záměr uspořádat pokojný průvod, jehož účelem mělo být vyjádření nespokojenosti s negativním vlivem automobilové dopravy na životní prostředí a zdraví lidí v Brně. Tento průvod se měl konat dne 27. května 2000 a měl navazovat na pouliční slavnost.

10. Úřad městské části svým rozhodnutím ze dne 23. května 2000 konání tohoto průvodu zakázal vzhledem k nebezpečí pro zdraví účastníků a ke skutečnosti, že nezbytné omezení dopravy a zásobování by bylo v rozporu s veřejným zájmem. Krajský soud, jemuž byl v této souvislosti podán opravný prostředek, napadené rozhodnutí potvrdil dne 28. května 2000, tedy den po plánovaném datu konání průvodu.

11. Nehledě na vydaný zákaz se průvod uvedeného dne konal. Během demonstrace stěžovatel použil vlastní technické vybavení (megafon) ke komunikaci s policií, k opakování výzev orgánů, aby se zamezilo případným násilnostem, a k informování demonstrantů o tom, že průvod je zakázán a že proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání.

12. Komise pro projednávání přestupků Městské části Brno-střed uložila stěžovateli dne 7. září 2000 pokutu ve výši 500 Kč (přibližně 17,5 €) pro porušení zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím:

„Zákon [o právu shromažďovacím] umožňuje stíhat pořadatele shromáždění, které bylo zakázáno. Z videozáznamu je zjevné, že [stěžovatel] vyjednával s policií o trase průvodu (...), že se vždy pohyboval v čele průvodu a že k účastníkům hovořil za použití megafonu. (...) O postupu vyjednával nejen s policií, ale také s ostatními pořadateli této zakázané akce. (...)“

Komise uvedla, že přestože [stěžovatel] své obvinění odmítá, z jeho chování během celého průvodu vyplývá, že spolu s ostatními obviněnými pořádal shromáždění, které bylo zakázáno.“

13. Dne 10. října 2000 se stěžovatel odvolal k Magistrátu města Brna. Připustil sice, že během průvodu komunikoval s policií, odmítl však, že byl jeho „pořadatelem“. Uváděl, že z ustanovení § 6 odst. 5 písm. b) a d) zákona č. 84/1990 Sb. vyplývá, že „pořadatelem“ shromáždění může být pouze osoba starší 18 let, kterou tímto úkolem pověřil svolavatel shromáždění a který jí také dává závazné pokyny, k čemuž však v daném případě nedošlo. Dále trval na tom, že usiloval o tlumočení výzev policie účastníkům a o zajištění nenásilného průběhu průvodu.

14. Dne 20. prosince 2000 bylo stěžovatelovo odvolání zamítnuto a rozhodnutí ze dne 7. září 2000 potvrzeno, a to z následujících důvodů:

„Podle tvrzení obsažených v odvolání se [stěžovatel] snažil o zamezení střetů s policií, v čemž zřejmě uspěl; když se však postavil do čela průvodu, kde působil jako dobrovolný prostředník mezi demonstranty a policií, měl své přítomnosti a svého technického vybavení využít k tomu, aby se účastníci rozešli, nikoli aby jim s hořkostí oznámil, že průvod nebyl povolen (...), a vyvolával tak pocit nespokojenosti. S ohledem na tyto okolnosti odvolací orgán shledal, že [stěžovatel] mimo veškerou pochybnost vědomě pořádal shromáždění (...), které bylo zakázáno.“

15. Rozhodnutími z 20. a 21. prosince 2000 tentýž odvolací orgán zrušil sankce uložené za stejné skutky D. R. a M. A., přičemž uvedl, že s přihlédnutím k zásadě presumpce neviny nelze nade vší pochybnost dokázat, že tyto osoby pořádaly zakázaný průvod. V rozhodnutí, jež se týkalo D. R., se mimo jiné uvádí:

„Z videozáznamu je patrné, že se D. R. pohyboval v čele průvodu; v čele průvodu však šly i další osoby, proti nimž nebylo zahájeno žádné řízení. Přestože na záznamu je též vidět, že D. R. hovořil se zástupci úřadů a policie, není jednoznačné, že by byl pořadatelem. Jeho výroky nebyly kvůli hlučnosti davu zachyceny, jako tomu bylo v případě [stěžovatele].“

16. V únoru roku 2001 stěžovatel napadl správní rozhodnutí, která vůči němu byla vydána, ústavní stížností s tvrzením, že obvinění z přestupku a uložená sankce porušují jeho svobodu projevu a pokojného shromažďování. Dále uvedl, že byl připraven o možnost dát přezkoumat správní rozhodnutí nezávislým soudem, přičemž poukázal na článek 6 odst. 1 Úmluvy a na nálezy Ústavního soudu č. 52/2001 Sb. (kterým bylo s účinností od 28. února 2002 zrušeno zákonné ustanovení vylučující soudní přezkum rozhodnutí o přestupcích, za něž nebylo lze uložit pokutu vyšší než 2 000 Kč).

17. Ústavní soud dne 25. dubna 2001 stěžovatelovu ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou s odůvodněním, že mu nepřísluší přezkoumávat obecný soulad vydaných

rozhodnutí se zákonem, nýbrž pouze rozhodovat o tom, zda došlo k porušení základních práv konkrétního stěžovatele.

Připomněl, že průvod byl zakázán v souladu se zákonem (z důvodu ohrožení života a zdraví demonstrantů), proto se ztotožnil se závěry správních orgánů a shledal, že nezbytná omezení stěžovatele vyplývala ze skutečnosti, že pořádal shromáždění, které bylo zakázané.

II. PŘÍSLUŠNÉ VNITROSTÁTNÍ PRÁVO

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím (ve znění účinném v době, kdy došlo k předmětným událostem)

18. Dle ustanovení § 5 odst. 2 je svolavatel při oznamování shromáždění orgánům mimo jiné povinen uvést počet pořadatelů, které určil, a způsob jejich označení.

19. Ustanovení § 6 odst. 4 stanoví, že svolavatel je oprávněn vydávat přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění. Dle § 6 odst. 5 písm. b) a d) je svolavatel povinen mimo jiné zajistit potřebný počet pořadatelů starších 18 let, dávat jim závazné pokyny a shromáždění ukončit.

20. Dle ustanovení § 12 odst. 1, jestliže se shromáždění koná, ačkoliv bylo zakázáno, zástupce příslušného místního orgánu vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce místního orgánu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno.

21. V souladu s ustanovením § 14 odst. 1 může být tomu, kdo svolává nebo pořádá shromáždění, aniž by splnil oznamovací povinnost, nebo pořádá shromáždění, které bylo zakázáno, anebo závažně poruší jinou povinnost svolavatele, uložena pokuta do výše 1 000 Kč. Dle § 14 odst. 2 může být stejná pokuta uložena tomu, kdo mimo jiné neuposlechne pokynů svolavatele anebo určených pořadatelů, ztěžuje účastníkům shromáždění přístup na shromáždění, brání ve splnění účelu shromáždění nebo brání účastníkům, aby se pokojně rozešli.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích (ve znění účinném v době, kdy došlo k předmětným událostem)

22. Dle ustanovení § 83 odst. 1 soud nepřezkoumává rozhodnutí o přestupku, za nějž nelze uložit pokutu vyšší než 2 000 Kč nebo zákaz činnosti na dobu delší než 6 měsíců nebo vyslovit propadnutí nebo zabrání věci, jejíž hodnota přesahuje částku 2 000 Kč.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

23. Stěžovatel v první řadě namítá, že neměl možnost dát přezkoumat rozhodnutí správních orgánů nezávislým soudem. V této souvislosti se odvolává na článek 6 odst. 1 Úmluvy, jehož příslušná část zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech a závazcích (...).“

24. Vláda uvádí, že případ stěžovatele byl projednán Ústavním soudem, který splňuje všechna kritéria článku 6 odst. 1. Ten po přezkoumání napadených rozhodnutí ve světle

příslušné právní úpravy i námitek stěžovatele dospěl k závěru, že správní orgány uložily sankci z toho důvodu, že demonstrace byla zakázána. Pokud jde o ústřední námitku stěžovatele, že nebyl „pořadatelem“ průvodu, Ústavní soud dospěl k názoru, že vzhledem ke zjištěným skutečnostem (zejména k chování stěžovatele a jeho úkonům činěným ve vztahu k ostatním účastníkům) bylo rozhodnutí považovat jej za „pořadatele“ racionální a prosté jakékoliv svévole. Dle vlády je nespornou pravdou, že nehledě na tehdy platné znění zákona byl případ přezkoumán nejvyšším soudním orgánem ochrany ústavnosti, a že tedy stěžovatel měl přiměřenou možnost dát předmětná správní rozhodnutí přezkoumat soudem, jak to vyžaduje článek 6 Úmluvy.

25. Stěžovatel s tímto tvrzením nesouhlasí a zdůrazňuje, že Ústavní soud je sice nezávislý, nezkoumal však meritorní stránku jeho případu a ve svém usnesení dokonce uvedl, že nemůže přezkoumávat obecný soulad vydaných rozhodnutí se zákonem. Krom toho již v minulosti rozhodl, že ustanovení § 83 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. je v rozporu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy.

26. Soud připomíná, že i když svěření rozhodování o stíhání a trestání přestupků správním orgánům není samo o sobě neslučitelné s Úmluvou, dotčená osoba musí mít příležitost zpochybnit jakékoli rozhodnutí směřující proti ní před soudem, který vykazuje záruky článku 6 Úmluvy (*Lauko proti Slovensku*, rozsudek ze dne 2. září 1998, *Sbírka rozsudků a rozhodnutí* 1998-VI, § 64).

27. Je však třeba mít na zřeteli, že řízení před Ústavním soudem je omezené pouze na zkoumání otázek ústavnosti a nezahrnuje přímé a úplné posouzení občanských práv stěžovatele (viz například *Malhous proti České republice* [velký senát], č. 33071/96, § 62, 12. červenec 2001). Nelze tedy tvrdit, že se jedná o „soudní orgán s úplnou přezkumnou pravomocí“, který by mohl posuzovat skutkovou i právní stránku věci, jak to vyžaduje judikatura Soudu (viz mimo jiné *Ortenberg proti Rakousku*, rozsudek ze dne 25. listopadu 1994, série A č. 295-B, § 31). Soudu tedy nezbyvá než odmítnout argument vlády, že sporný nedostatek byl v daném případě zhojen Ústavním soudem.

28. Soud navíc podotýká, že sporné ustanovení zákona o přestupcích bylo v mezidobí českým Ústavním soudem zrušeno, protože bylo v rozporu s článkem 6 odst. 1 Úmluvy. Tato změna však v tomto konkrétním případě nemohla mít na situaci stěžovatele žádný vliv.

29. Za těchto okolností se Soud domnívá, že v projednávaném případě nebyla soudní kontrola dostatečná z pohledu článku 6 odst. 1 Úmluvy, a proto byl stěžovatel zbaven práva na přístup k „soudu“ ve smyslu tohoto ustanovení.

K porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy tudíž došlo.

II. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 10 ÚMLUVY

30. Stěžovatel dále namítá, že správním rozhodnutím o uložení sankce na základě § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím došlo k porušení článku 10 Úmluvy, který zní:

Článek 10 Úmluvy

„1. Každý má právo na svobodu projevu. (...)“

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky (...).“

A. K otázce existence zásahu do práv stěžovatele

31. Vláda je přesvědčena, že v posuzované věci vůbec nedošlo k zásahu do stěžovatelova práva na svobodu projevu. Vzhledem k tomu, že byl pouliční průvod zakázán, nikdo – a tedy ani stěžovatel – neměl právo se jej účastnit. *A fortiori*, stěžovatel nedisponoval právem využívat své svobody projevu za účelem pořádání tohoto nelegálně konaného průvodu; vnitrostátní orgány tedy nemohly zasáhnout do práva, které neexistovalo. Vláda s odkazem na rozhodnutí ze dne 7. září 2000 zdůrazňuje, že důvodem sankce uložené stěžovateli nebyla – narozdíl od toho, co tvrdí sám stěžovatel – kritika namířená vůči rozhodnutí, jímž byl průvod zakázán, ani vyjádření nespokojenosti s postupem státních orgánů, nýbrž skutečnost, že stěžovatel pořádal průvod, který byl předem zakázán.

32. Stěžovatel tvrdí, že ačkoliv mu byla sankce uložena na základě ustanovení zákona o právu shromažďovacím, které v zásadě nesouvisí se svobodou projevu, orgány při jejím ukládání sledovaly právě tento cíl v úmyslu potrestat jej za šíření určitých informací. V této souvislosti uvádí, že rozhodnutí sankcionovat jej vycházelo v první řadě ze skutečnosti, že prostřednictvím svých technických prostředků nejen veřejně informoval účastníky průvodu o úkonech policie, ale též jim sdělil svůj osobní a subjektivní názor na věc.

33. Soud konstatuje, že se tento případ liší od většiny případů týkajících se svobody projevu, které mu byly v minulosti předloženy k posouzení. V projednávaném případě stěžovatel tvrdí, že byl sankcionován za své výroky během zakázaného shromáždění, kvůli nimž jej orgány považovaly za pořadatele tohoto shromáždění a uložily mu pokutu na základě zákona o právu shromažďovacím.

Je sice pravdou, jak uvádí vláda, že stěžovateli byla sankce uložena na základě § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, podle nějž může být uložena pokuta mimo jiné tomu, kdo „pořádá shromáždění, které bylo zakázáno“, vnitrostátní orgány, a zejména odvolací orgán, však dospěly k závěru, že stěžovatel byl ve skutečnosti pořadatelem průvodu, právě na základě obsahu jeho výroků během průvodu a reakcí, které tyto vyvolaly u účastníků průvodu.

Za těchto okolností se Soud domnívá, že správním rozhodnutí, jímž byla stěžovateli uložena pokuta, představuje v projednávaném případě zásah do výkonu práva na svobodu projevu.

34. Má-li být tento zásah slučitelný s článkem 10, musí splňovat tři podmínky: musí být „stanoven zákonem“, musí sledovat jeden nebo více legitimních cílů ve smyslu výše citovaného odstavce 2 a musí být „nezbytný v demokratické společnosti“ k tomu, aby tento cíl, respektive tyto cíle naplnil.

B. K otázce, zda byl tento zásah „stanoven zákonem“*1. Tvzení účastníků řízení*

35. Účastníci řízení se shodují v tom, že předmětný zásah do práv se zakládal na ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.

36. Na dotaz Soudu ohledně předvídatelnosti tohoto zákona odpověděla vláda v tom smyslu, že Soudu nepřísluší se touto otázkou zabývat, protože ji stěžovatel vůbec nevzněl. Dle vlády stěžovatel pouze tvrdí, že nebyl pořadatelem pouličního průvodu a že vnitrostátní orgány pochybily, pokud jej za pořadatele považovaly. Vláda se domnívá, že otázka, zda stěžovatel byl či nebyl pořadatelem pouličního průvodu ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, je ve své podstatě odlišná od otázky, zda toto ustanovení bylo předvídatelné.

37. Vláda podpůrně uvádí, že se stěžovatel domáhá toho, aby Soud přezkoumal hodnocení skutkových okolností daného případu učiněné vnitrostátními orgány a jeho celkový výsledek, což mu článek 19 Úmluvy neumožňuje. Vláda je též přesvědčena, že se vnitrostátní orgány nedopustily žádného skutkového ani právního omylu, a již vůbec ne omylu, jenž by mohl porušovat práva a svobody stěžovatele zaručené Úmluvou. V projednávaném případě totiž bylo prokazatelně zjištěno, že stěžovatel v průvodu vystupoval aktivně, že zásadním způsobem ovlivňoval jeho průběh, vyjednával s policií a na ostatní účastníky průvodu se obracel prostřednictvím megafonu. Závěr vnitrostátních orgánů, že stěžovatel byl pořadatelem průvodu, je tedy nutno považovat za zcela legitimní a přijatelný. Tento závěr byl založen na nezávislém posouzení řádně zjištěných skutkových okolností, jež Soudu nepřísluší přezkoumávat, a odpovídal běžnému významu, který je v českém jazyce slovu „pořadatel“ přikládán, tj. ten, kdo se stará o vznik a provedení určité akce, řídí její uskutečnění.

38. Vláda konečně poznamenává, že uvedené slovní spojení obsažené v § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, tedy „ten, kdo pořádá shromáždění, které bylo zakázáno“, je dostatečně předvídatelné a že význam všech slov, které je tvoří, je zřejmý. Stěžovatel tedy měl k dispozici dostatečný podklad k tomu, aby mohl s přiměřenou mírou pravděpodobnosti předvídat následky svého jednání, a měl si být vědom toho, že jeho chování bude moci být kvalifikováno jako „pořádání“ ve smyslu posuzovaného ustanovení zákona.

39. Stěžovatel připouští, že formálně bylo uložení pokuty v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím, napadá však odůvodnění rozhodnutí, která byla v jeho případě vydána, zejména pak rozhodnutí odvolacího orgánu, který jej údajně sankcionoval za způsob, jakým své svobody projevu využil. Zdůrazňuje, že za pouhou účast na zakázané manifestaci zákon žádný postih nestanoví. Veškerou odpovědnost za průběh takové manifestace totiž nese svolavatel/pořadatel a účastníky nelze za nesplnění povinností stanovených v § 14 odst. 2 zákona č. 84/1990 Sb. postihovat. Přestože stěžovatel pouliční průvod nijak nepořádal ani nebyl za pořadatele určen svolavatelem, přiřkly mu orgány svévolně povinnost průvod ukončit, která přitom příslušela výhradně svolavateli, tedy D. Š. Rozhodnutí uložit mu pokutu tedy bylo v rozporu s vnitrostátním právem.

40. Své tvrzení, že byl sankcionován především za vyjádření svého názoru, stěžovatel dokládá tím, že pokuta byla uložena pouze jemu a nikomu jinému. Bylo-li účelem příslušného opatření zajistit respektování rozhodnutí ze dne 23. května 2000, jak tvrdí vláda, pozastavuje se stěžovatel nad skutečností, že D. Š. nebyla uložena žádná sankce. Podle něj dále z rozhodnutí ze dne 20. prosince 2000 vyplývá, že jediná „přítěžující okolnost“, v níž se jeho případ lišil od případu D. R. a M. A. (jimž byla pokuta zrušena), spočívala v jeho výrocích, kterými údajně „vyvolal pocity nespokojenosti“. Důvodem sankce tedy nebyla jeho činnost pořadatele či zprostředkovatele mezi policií a demonstranty (tuto činnost totiž vykonávaly i jiné osoby, které nebyly nijak potrestány), ale především fakt, že svobodně a veřejně vyjádřil svoji nespokojenost s postupem státních orgánů.

2. Hodnocení Soudu

41. Soud připomíná svou ustálenou judikaturu, podle níž pojem „stanovený zákonem“ vyžaduje nejen to, aby dotyčné opatření mělo základ ve vnitrostátním právu, ale zaměřuje se též na kvalitu daného zákona: ten musí být pro subjekty práv dostupný a předvídatelný (*Rotaru proti Rumunsku* [velký senát], č. 28341/95, § 52, ESLP 2000-V; *Maestri proti Itálii* [velký senát], č. 39748/98, § 30, ESLP 2004-I). Z tohoto důvodu musí Soud, než se začne zabývat splněním ostatních podmínek vyplývajících z druhého odstavce článku 10, vždy nejprve zjistit, zda s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti posuzovaného případu byla splněna podmínka kvality zákona. Musí tedy ověřit, zda byl zákon dostupný a předvídatelný, a to i v případě, že stěžovatel takovou námitku výslovně neuplatní. Přitom postačí, když

stěžovatel, stejně jako v tomto případě, namítá, že sporný zásah nebyl v souladu s článkem 10 Úmluvy, protože orgány uplatňovaly vnitrostátní právo svévolně.

42. Soud v projednávaném případě konstatuje, že zákonným ustanovením, na jehož základě bylo rozhodnuto o uložení sankce stěžovateli (viz § 21 výše), je ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím. Vyslovuje proto závěr, že příslušné opatření mělo základ ve vnitrostátním právu.

43. Pokud je o dostupnost, Soud konstatuje, že příslušné ustanovení toto kritérium splňuje, poněvadž zákon č. 84/1990 Sb. byl uveřejněn ve Sbírce zákonů.

44. Co se týče podmínky předvídatelnosti, je tato splněna, může-li se subjekt práv ze znění příslušného ustanovení, a v případě potřeby i s pomocí jeho soudního výkladu, dozvědět, jaké konání, respektive nekonání zakládá jeho odpovědnost. Norma je zejména „předvídatelná“, pokud poskytuje určitou záruku proti svévolným zásahům ze strany orgánů veřejné moci (*Tourancheau a July proti Francii*, č. 53886/00, § 54, 24. listopad 2005) a proti příliš širokému uplatňování určitého omezení na úkor subjektů práv (viz, *mutatis mutandis*, *Başkaya a Okçuoğlu proti Turecku* [velký senát], č. 23536/94 a 24408/94, § 36, ESLP 1999-IV).

45. V posuzovaném případě tedy musí Soud ověřit, zda český právní řád formuloval dostatečně přesně podmínky, za nichž lze někoho považovat za pořadatele shromáždění a uložit takové osobě pokutu, jedná-li se o shromáždění zakázané.

46. Soud podotýká, že zákon č. 84/1990 Sb. obsahuje informace ohledně charakteristiky pořadatele shromáždění pouze v § 5 odst. 2 a v § 6 odst. 4 a 5. V souladu s těmito ustanoveními je svolavatel takové akce povinen zajistit dostatečný počet pořadatelů a dávat jim závazné pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění. Z § 5 odst. 2 též vyplývá, že pořadatelé musejí být řádným způsobem označeni, a to zřejmě proto, aby mohli být odlišeni od davu.

Žádný z těchto aspektů zákona však orgány v předmětných rozhodnutích nezmiňovaly. Závěr, podle nějž byl stěžovatel pořadatelem průvodu ve smyslu uvedeného zákona, se nezakládal na skutečnosti, že byl ve spojení se svolavatelem a dostával od něj pokyny potřebné k zajištění řádného průběhu shromáždění, nebo že byl viditelně označen jako pořadatel.

47. Soud uznává, že obecný význam slov „pořádat, pořadatel“ je jasný a obvykle nevyvolává spory. Za těchto okolností připouští, že lze za pořadatele průvodu považovat osobu, která se pohybuje v jeho čele, vyjednává s orgány a komunikuje s ostatními účastníky. Na základě těchto skutečností byly původně vedle stěžovatele za pořádání akce stíhány také další dvě osoby, D. R. a M. A. Sankce, která jim byla v řízení v prvním stupni uložena, však byla odvolacím orgánem zrušena, protože neexistoval důkaz, který by nezavdával důvod k pochybnostem. Z uvedených rozhodnutí vyplývá, že jediným rozdílem mezi případem stěžovatele a případem těchto dvou osob byla skutečnost, že výroky stěžovatele se podařilo zachytit [na záznamu], a orgány se tak mohly seznámit s jejich obsahem. V této souvislosti odvolací orgán stěžovateli vytkl, že „jakožto dobrovolný zprostředkovatel“ použil své technické prostředky, aby účastníkům s hořkostí sdělil, že orgány průvod svévolně zakázaly, namísto aby je vyzval k pokojnému rozchodu. K posledně uvedenému bodu stěžovatel oprávněně poukazuje na skutečnost, že povinnost ukončit shromáždění, které bylo zakázáno, má dle § 6 odst. 5 a § 12 odst. 1 zákona č. 84/1990 Sb. jedině svolavatel shromáždění.

48. Soud se tedy domnívá, že stěžovatel byl považován za pořadatele průvodu a pokuta mu byla uložena především kvůli obsahu jeho výroků a nikoliv proto, že se „staral o průběh“ průvodu nebo jej „řídil“. Dle názoru Soudu vede výklad vnitrostátního práva, který nejprve provedly správní orgány při rozhodování o uložení sankce stěžovateli a který posléze potvrdil Ústavní soud, k rozšíření působnosti zákona č. 84/1990 Sb., které nebylo možné za

okolností daného případu přiměřeně předvídat (viz, *mutatis mutandis*, *Karademirci a ostatní proti Turecku*, č. 37096/97 a 37101/97, § 42, ESLP 2005-...).

49. Soud dodává, že pakliže je nedodržení určité povinnosti postihováno sankcí, musí zákon jasně stanovit případy, kdy se tato uplatní. Rozdíly v rozhodnutích odvolacího orgánu týkajících se stěžovatele a dalších dvou osob, které byly původně též považovány za pořadatele, však ukazují, že tomu tak v projednávané věci nebylo.

50. Soud se tedy domnívá, že § 14 odst. 1 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, při své aplikaci v projednávaném případě nesplňoval požadavek předvídatelnosti. K porušení článku 10 Úmluvy tedy došlo.

C. Ke splnění ostatních podmínek stanovených druhým odstavcem článku 10 Úmluvy

51. Vzhledem ke svému závěru, že zásah do práv nebyl stanoven zákonem, Soud považuje za nadbytečné dále zjišťovat, zda byly v posuzovaném případě splněny ostatní podmínky požadované druhým odstavcem článku 10, a sice existence legitimního cíle a nezbytnost zásahu v demokratické společnosti.

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

52. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

53. Stěžovatel požaduje z titulu náhrady materiální škody částku 34 € odpovídající výši uložené pokuty a nákladů daného správního řízení. Dále požaduje náhradu utrpěné morální újmy ve výši 1 000 €.

54. Vláda se domnívá, že by konstatování porušení Úmluvy bylo v tomto případě dostatečným zadostiučiněním za morální újmu.

55. Soud považuje za dostatečně prokázanou příčinnou souvislost mezi zjištěným porušením článku 10 a materiální škodou, kterou stěžovatel dle svého tvrzení utrpěl. Je tedy namístě přiznat stěžovateli částku 34 € z titulu materiální škody.

Vzhledem k okolnostem případu se Soud naopak domnívá, že k nápravě morální újmy, kterou mohl stěžovatel utrpět z důvodu porušení jeho práv zaručených článkem 6 odst. 1 a článkem 10 Úmluvy, postačí konstatování porušení Úmluvy.

B. Náklady řízení

56. Na základě smlouvy o právním zastoupení požaduje stěžovatel částku 1 012 € jako náhradu nákladů řízení vynaložených před Soudem.

57. Vláda nemá proti tomuto návrhu námitek.

58. Soud s přihlédnutím k jemu dostupným skutečnostem přiznává stěžovateli částku ve výši 1 012 € jako náhradu nákladů řízení.

C. Úroky z prodlení

95. Soud považuje za vhodné, aby byly úroky z prodlení založeny na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
2. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 10 Úmluvy;
3. *rozhoduje*, že samotné konstatování porušení Úmluvy poskytuje dostatečné spravedlivé zadostiučinění za morální újmu utrpěnou stěžovatelem;
4. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovateli zaplatit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, z titulu materiální škody částku 34 € (třicet čtyři eur) a z titulu nákladů řízení 1 012 € (jeden tisíc dvě stě eur) a dále případnou částku daně; tyto částky budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
5. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 18. července 2006 v souladu s článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda